

व्यवसाय नियमन विषयक कायदे बी कॉम- II (A)

Module I : Concepts –

Definitions of Business Law and its sources

व्यावसायिक कायदे – व्याख्या आणि स्रोत

व्यावसायिक कायदे – व्याख्या

- व्यापारी कायद्यांमध्ये अशा सर्व कायद्यांचा आणि नियमांचा समावेश होतो की जे व्यापारी-व्यावसायिक संस्था आणि ब्यांकांमार्फत होत असतात आणि ज्यातून व्यापार क्षेत्रात कार्य करणाऱ्या व्यक्ती आणि संस्थात संबंध प्रस्थापित होत असतात.

--- श्री. एच. के. सेन.

- व्यापारी कायदे म्हणजे व्यापारविषयक कायदे की ज्यांचा व्यापार – व्यवहारात येणाऱ्या सर्व घटकांशी संबंध येतो. त्यात व्यापाराशी निगडित असणाऱ्या अनेक विषयांच्या कायद्याचा अंतर्भाव होतो. तसेच व्यापारातील प्रत्येक व्यवहारांवर नियंत्रण ठेवणे आणि अपेक्षित परिणाम साधणे या संबंधित कायदेशीर तत्वांचा समावेश होतो.

--- जहांगीर आणि सेठना

व्यावसायीन कायद्यांचे स्रोत-

- इंग्लीश व्यापार विषयक कायदे
- भारतीय वेधानिक कायदे
- पूर्वोदाहरणे अथवा न्यायिक निर्णय
- व्यावसायिक चालीरीती व पद्धती

व्यावसायीन कायद्यांचे स्रोत विस्तृतपणे-

- व्यापारविषयक कायदे (Commercial Laws)
- कामगार विषयक कायदे (Labour Laws)
- महामंडळाचे कायदे (Corporations Laws)
- करविषयक कायदे (Taxation Laws)
- वित्तीय कायदे (Financial Laws)

❖ भारतीय करारांचा कायदा: (Law of Contract)

भारतीय करार कायदा १८७२ (Indian Contract Act 1872)-

- **व्याख्या -**

- कायदेशीररीत्या अंमलबजावणी करता येणाऱ्या ठरावास करार असे म्हणतात.

..... भारतीय करार कायदा १८७२ (कलम २)

- ज्या ठरावाची आणि वचनाची कायदेशीररीत्या अंमलबजावणी करता येऊ शकते असा ठराव किव्हा वचन म्हणजे करार होय .

..... सर फ्रेडरिक पोलाक

कराराचे महत्वाचे घटक : (essential elements of contract)

- दोन व्यक्ती अथवा पक्ष (Two parties)
- प्रस्ताव (offer acceptance)
- वैचारिक एकता ()
- ठराव (Agreement)
- करार (contract)
- कायदेशीर जबाबदारी (Legal obligation)
- कायदेशीर करार (legal contract)
- कराराचे प्रतिफल (consideration)
- करारपात्र व्यक्ती ()
- मुक्त संमती (free consent)
- कायदेशीर उद्दिष्ट (Legality of objectives)
- कराराच्या पूर्ततेची खात्री (discharge of contract)
- कायदेशीर बाबींची पूर्तता ()